

Workshop pracovní skupiny pro přírodu a krajinu ČKA

ÚSES – aktuální problémy

Brno, kancelář ČKA 17. 3. 2011

Přítomní (bez titulů): Bínová L., Dujka V., Glos J., Hájek M., Lacina D., Mackovič V., Novotný M., Ondruška P., Psotová H., Šimčíková A., Zimová E., Kůsová P. (jako host za MŽP)

1. Po úvodním slovu D. Laciny vystoupila L. Bínová k problematice honorářového řádu s požadavkem na přizpůsobení novému stavebnímu zákonu, a to s ohledem na obsah koncepce uspořádání krajiny a ÚSES v územním plánu. Honorářový řád nezohledňuje nové požadavky na řešení celého správního území.
2. Na výzvu D. Laciny podal P. Ondruška informaci o činnosti AO v zakázce „Upřesňování NRBC ÚSES“, která byla zpracovávána v roce 2010. Doplnění přidala A. Šimčíková. Z jejich vystoupení plyne, že:
 - AOPK ČR není dobrým odborným garantem ÚSES a začíná vznikat obava, že přístup AOPK je kontraproduktivní a do budoucna může vést ke snížení odborné úrovně vymezování ÚSES, kreditu a marginalizaci ÚSES, i ovlivňování AO.
 - chybí metodika, jak s ÚSES pracovat (čili nejen jak ho vymezit a vytvořit realizační projekty, ale jak ÚSES jako celek nebo i jeho jednotlivé skladebné části chránit, udržovat a rozvíjet z pohledu orgánů státní správy a samosprávy i vykonavatelů praktické péče).

Na to reagovali členové pracovní skupiny při MŽP s tím, že metodika se připravuje a měla by být zpracována v tomto roce. L. Bínová dodala, že by bylo třeba, aby MŽP zadalo zpracování metodiky plánu ÚSES jako oborové dokumentaci všech úrovní, která by jistě vyřešila řadu odborných problémů a sjednotila také činnost AO.

P. Kůsová podala informaci, že pro rok 2011 připravuje AOPK ČR zakázku na upřesnění NRBC ÚSES s tím, že jsou ze strany MŽP činěna opatření, aby se minimalizovaly problémy, které se vyskytovaly při upřesnění NRBC. Vzhledem k tomu, že přítomné AO jsou potenciálními uchazeči o připravovanou zakázku, nemohla sdělit podrobnosti. Ve vztahu k upřesňování NRBC v roce 2010 ještě uvedla, že v současnosti jsou výsledky této práce postoupeny jednotlivým krajům k vyjádření, od nichž pravděpodobně přijde množství konkrétních reakcí.

3. Z předchozího bodu se diskuse plynule přesunula k problematice ÚSES v ZÚR krajů, kdy se poměrně rychle střídali jednotliví diskutující. Z vystoupení vyplynulo, že:
 - je snaha o dohodu mezi MŽP a MMR o jednotném řešení ÚSES ve všech ZÚR. Tuto aktivitu by měla podpořit i ČKA, protože stávající stav přináší problémy AO (nejen v oblasti ÚSES)
 - V. Dujka upozornil na nekompetentnost a odbornou nevzdělanost pracovníků KrÚ, kteří v nemají praktické zkušenosti s vymezováním a hodnocením ÚSES
 - při zpracování ZÚR existují různé přístupy jak zpracovatelů, tak i odpovědných osob na KrÚ. Přítomní se shodli, že je třeba, aby minimálně ve vztahu k ÚSES, který je vymezován dle jednotných odborných zásad pro celou ČR, by měl existovat (a být prosazován) přístup jednotný (možný společný postup ČKA a MŽP při jednání s MMR)
4. V dalším bodu bylo diskutováno o již výše uvedené připravované metodice vymezování ÚSES. Aktuálně jsou rozpracovávány základní východiska metodiky. Prioritou z časového

hlediska je nadregionální úroveň, a to s ohledem na předpokládané zadání upřesnění NRBK ÚSES ze strany AOPK. V rámci pracovní skupiny při MŽP převládá odpor k tomu, aby metodiku zpracovala AOPK, která nedisponuje základním odborným zázemím pro tuto problematiku. Pro informaci byly promítnuty webové stránky s interpretací ÚSES, kterou připravilo AOPK a také bylo poukázáno na negativní zkušenosti AO při projednávání NRBC. Do připomínkového řízení všech metodických materiálů o ÚSES je třeba vtáhnout širokou odbornou veřejnost (z pohledu AO využít informační kanály ČKA). ČKA by měla zajistit informování všech AO, zabývajících se územním plánováním a krajinou, o nových odborných podkladech a metodikách. Velmi žádoucí by byly semináře a školení AO v rámci celoživotního profesního vzdělávání ČKA. Přítomné AO se shodly, že vzdělávání k ÚSES v rámci ČKA výrazně chybí.

5. Dalším tématem, které uvedl J. Glos, byl informační systém ÚSES. Zazněla informace o diskusi k tomuto tématu při posledním jednání PS ÚSES při MŽP. IS je již vytvořen v rámci projektu VaV, který byl zpracován v minulosti. Nejsou ale nastavena pravidla využívání a správy a nejsou vyčleněny finanční prostředky pro jeho naplnění daty i pro vlastní správu. Navržený IS by byl vhodným zdrojem informací nejen pro AO v oboru ÚSES, ale i pro další AO. Souběžně vyvíjí (nebo hodlá vyvíjet) svůj IS pro ÚSES i AOPK, který má být propojitelný s informačním systémem ochrany přírody, který AOPK provozuje. Problémem je, že tento připravovaný „agenturní“ IS je stavěn z pohledu potřeb ochrany přírody, není tak sofistikovaný, není dosud hotov/představen odborné veřejnosti a panuje obava, že pro práci AO nebude znamenat žádný přínos. Proto by bylo vhodné, aby ČKA vyvinula aktivitu vůči AOPK, případně MŽP na podporu již vytvořeného IS ÚSES (výsledku VaV).
6. Dále byla diskuse vedena o zapracování ÚSES do pozemkových úprav. Na tento problém upozornila H. Psotová. KPÚ nemůže měnit ÚP. V. Dujka vznesl dotaz, jak postupovat, když v KPÚ (a ÚP) není zřejmý zpracovatel (AO) ÚSES. V případě zpracovatele ÚP je možno podat podnět DR ČKA, avšak jak řešit případ, kdy se jedná o KPÚ, jejíž zpracování neprovádí AO ČKA? Na toto téma by bylo potřebné jednat s profesními zástupci zpracovatelů KPÚ a resortem zemědělství (Ústředním pozemkovým úřadem). S tématem KPÚ souvisela i diskuse na téma ZPF, využití pozemku, možnosti změn v katastru na popud vlastníka.
7. V průběhu dalšího jednání se některé příspěvky vracely k již projednaným tématům, jindy zazněly informace o dílčích problémech:
 - M. Novotný zdůraznil potřebu aktualizace ÚAP. Podle názoru MMR (ing. Lepešky) mají ÚAP odrážet stav, nikoliv koncepci. Ale řešením by mohlo být vyjádření v rámci jednoho jevu, a to na koncepčním výkresu.
 - AO se zabývaly začleněním ÚSES do ploch s rozdílným způsobem využití v ÚP. V. Dujka navrhl, aby regionální a nadregionální úroveň byla stanovena jako plocha přírodní, zatímco lokální úroveň by byla řazena do ploch krajinné zeleně. Jiný návrh podala L. Bínová, a to, aby plocha ÚSES byla vymezována jako samostatná plocha s rozdílným způsobem využití a bez rozlišení na biocentra a biokoridory. Jedná se také o plochu překryvnou, kde není podstatné toto rozlišení. Současné instrukce MMR, kde jsou biocentra chápány jako plochy přírodní a biokoridory jsou součástí jiných ploch, jsou odborně nepodložené a vnášejí do výkresů zmatek. Opět by bylo žádoucí zapojit AO respektive ČKA do řešení této problematiky ve spolupráci s MMR a MŽP.
 - Následně se diskutovalo o tom, že funkční plocha v ÚP se nemusí krýt s údajem v katastru, jak to vysvětlují někteří pořizovatelé ÚP.

- Z časových důvodů jen okrajově byl zmíněn tzv. urbánní ÚSES, kdy bylo konstatováno, že by měl být kombinován se systémem sídelní zeleně.
- Další téma, o němž byla podána spíše jen informace, bylo možné zapojení migračních koridorů velkých savců do struktury (především nadregionálního) ÚSES. Se snahou zástupců s.r.o. EVERNIA, aby se migrační koridory staly automaticky součástí ÚSES, vyjádřil zásadní nesouhlas D. Lacina, který pouze připustil možný souběh v určitých případech (princiálně obdoba se začleněním některých MZCHÚ do systému ÚSES).
- V diskusi se objevilo i téma interakčních prvků. Částečně je možno využít institutu krajinných prvků, které pro dotační politiku využívá MZe. Každopádně se přítomní shodli na tom, že IP je třeba nějakým způsobem podchytit (především v rámci územního plánování).
- P. Ondruška se vyslovil s názorem potřeby pravidelné aktualizace informací o ÚSES (jako příklad uvedl systém lesních hospodářských plánů či plánů péče o ZCHÚ), který by byl dán legislativně.

Z poznámek sepsal dne 31.3. a následně zpracoval připomínky Darek Lacina.